

Tomaszewski, Jerzy

„Josepho Macůrek viginti lustra complenti oblatum. Josef Macůrek a jeho přínos k dějepisectví o střední a východní Evropě. Josef Macůrek and his contribution to historiography on Central and East Europe”, ed. Vladimír Goněc, Brno 2001 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 93/3, 375

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

wysłany przez króla do Niemiec, z misją głównie gospodarczą. Chodziło o poprawienie polsko–niemieckich stosunków ekonomicznych, interwencję w sprawie kontaktów handlowo–celnych, przeprowadzenie rozmów z kupcami i bankierami niemieckimi, a także o znalezienie sposobów na wykorzystanie wielkiej inwestycji budowlanej Antoniego Tyzenhausa, który zbudował właśnie koło Grodna miasteczko i hale dla produkcji manufakturowej. W diariuszu Poniatowski opisuje bardzo dokładnie zwiedzane miasta i wsie niemieckie, kopalnie, huty, gospodarstwa rolne, notuje dane dotyczące historii, zabytków, stosunków demograficznych, sytuacji rolnictwa, hodowli, produkcji i technik wytwarzania, handlu. W tym celu przeprowadził liczne rozmowy z ludźmi różnego stanu, nawet z chłopami. Mniej natomiast interesowały go uroki natury. Piękno krajobrazu jest w diariuszu utożsamiane z terenem ludnym i dobrze zorganizowanym.

M. B.

Josepho Macůrek viginti lustra complenti oblatum. Josef Macůrek a jeho přínos k dějepisectví o střední a východní Evropě. Josef Macůrek and his contribution to historiography on Central and East Europe, editor: Vladimír G o n ě c, Masarykova univerzita v Brně, Europae centralis atque orientalis studia historica. Seria nova, Brno 2001, s. 78.

Niewielki rozmiarami, lecz bogaty w treść zbiór artykułów poświęconych naukowemu dorobkowi Josefa Macůrka, znakomitego uczonego, profesora Uniwersytetu Masaryka w Brnie, doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego, ukazał się w setną rocznicę jego urodzin. Zawiera krótki wstęp (Vladimír G o n ě c) oraz 11 artykułów: „Doktorat honorowy dla Josefa Macůrka” (Vladimír G o n ě c, Grażyna P a n í k o), „Osobowość Josefa Macůrka” (działalność dydaktyczna na Uniwersytecie Masaryka) (Ctibor N e ě a s), „Jaroslav Bidlo a Josef Macůrek” (Václav V e b e r), „Polonistyka w Macůrkowych pracach historycznych” (Vladislav Š t ’ a s t n ý), „Josef Macůrek a Śląsk” (Blanka P i t r o n o v á), „Josef Macůrek a Slovensko” (Ludovít H a r a k s i m), „Josef Macůrek hungarysta” (Marta R o m p o r t l o v á), „Macůrkowa koncepcja dziejów Ukrainy” (G o n ě c), „Erudycja w zakresie nauk pomocniczych historii a studia dziejów słowiańskich” (Zdeněk Š i m e ě k), „Prace Josefa Macůrka dotyczące dziejów historiografii wschodnioeuropejskiej” (Radomír V l ě k), „Spojrzenie Josefa Macůrka na starsze dzieje Rosji” (Pavel B o ě e k).

Autorzy artykułów streszczają najważniejsze oryginalne poglądy Macůrka w kwestiach dotyczących dziedzin, którymi się zajmował oraz wspominają podejmowane przez niego dyskusje z innymi uczonymi, a także przedstawiają jego wpływ na uczniów oraz na czeską i słowacką historiografię. Dość dużo miejsca zajmują również problemy związane z jego zainteresowaniami historią Polski, w tym zwłaszcza stosunkami polsko–czeskiimi (w roku akademickim 1926/1927 przebywał we Lwowie i Warszawie, uważał się za ucznia Marcelego Handesmana i utrzymywał kontakty z wieloma historykami polskimi). W wielu miejscach autorzy przedstawiają trudne warunki, w jakich znajdowały się nauki historyczne w Czechosłowacji w latach 1948–1989 i konsekwencje tego dla działalności dydaktycznej oraz naukowej Macůrka. W przypisach znajdujemy bogatą bibliografię, pomocą jest indeks nazwisk.

J. T.

(Zapiski sporządzili: M. B. — Maria Bogucka, J. T. — Jerzy Tomaszewski, A. W. — Andrzej Wyrobisz)